

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Soluntur obiectiones. C. IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

deberet concedere reditus templis & sacrificiis Domorum professorum, inter alias apparitiones & B. Virginis, & Diuinarum Personarum, in hoc puncto illum illuminantes & confirmantes, scriptum reliquit in eodem libro, *sibi apparuisse modo insolito Spiritum S. in claritate & flamma ignea, & Christum Dominum in specie solis lucidissimi.* In qua solis specie olim apparuerat in oratione vigilanti S. Brigittæ, præsentè B. Virginis Mariae, & S. Angelo, vbi Angelus explicans illam visionem ait: *Sol significat Christum in Deitate sua.* Et Deus Pater S. Catherinæ Senensis dixit: *Spiritus S. à me Patre, & ab ipso Filio meo procedit, quia sumus idem ipse Sol.* Ex quibus apparitionum modis, non temerè colligere possumus has Diuinas Personas in tali specie S. Patri nostro se præbuisse videndas, vt agnosceremus ita illum cognouisse res Diuinitus Instituti nostri, sicut agnouerunt Apostoli, dum illis in specie ignis idem S. Spiritus apparuit, & Diuina mysteria reuelauit, & sicut Christus Dominus, *Lux vera illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum,* vt ait S. Ioannes Euangelista, doctrinam Euangelicam suis Apostolis immediatè patefecit per seipsum. Ita & Ignatium per seipsum immediatè docuit, quæ in Societate suo nomine insignienda, & substantialia esse debebant, & ad integritatem substantialium pertinere, quæ suo loco recensentur.

Merito ergo post hæc, à me multò ante scripta iureiurando confirmarunt hanc Diuinam Reuelationem S. P. N. Ignatio factam multò ante fundatam Societatem, & in vniuersa Societate, à primis eius iniuris vulgatam & creditam esse Admodum Reuerendus P. Noster Mutius Vitellesens Prepositus Generalis, aliique grauissimi Societatis nostræ Patres, etiam à S. Ignatio in Societatem recepit, relati à Reuerendo Patre Rho, & à me supra nominati, & excerpti ex eius præstantissimis interrogationibus Apologeticis, Anno 1541. Lugduni impressis, æterna memoriâ dignis.

Ex dictis apparet, malè quosdam è nostris Authoribus sensisse, ac scripsisse, Ignatium aliquas Regulas nostras mutuas ex Regulis aliarum Religionum antiquiorum. Hoc enim est prorsus falsum, quia S. P. N. Ignatius nec ante scriptas Constitutiones Societatis (ex quibus sunt excerptæ nostræ Regulæ Summarij) nec dum eas scriberet, nec postea, legit Regulas aliorum Ordinum, imò nec eas in suo cubiculo, aut Bibliotheca habuit, sed solum Nouum Testamentum, & Thomam de Kempis de imitatione Christi, & Missale, quod pridie Missæ dicendæ curabat sibi adferri, in quo totam Missam die sequenti dicendam legebat, toties quoties eam erat dicturus: vt scribunt Orlandinus, & Ludouicus Consaluis in Diario supra commemorato, & ego diligentissimè id in *Lancij Opusc. Tom. 2.*

dagani à duobus olim Cubiculariis S. P. Ignatij cum quibus Romæ aliquot annis vixi. Vnus erat P. Ioannes Ignatius, alter Laicus Ioannes Paulus Borellus. Præterea totam Bibliothecam Domus Professæ à tempore S. Ignatij in ea Domino retentam curiosè lustrari, sitam prope Cubiculum S. Patris, & in ea nullum prorsus talem librum inueni, ex quo aliquam Regulam S. P. N. Ignatius mutuas posset, sed ille Spiritus S. qui aliis Fundatoribus inspirauit Regulas, similes etiam S. Ignatio inspirauit, sicut videmus inspirasse Euangelistis posterioribus, qui eadem scripserunt, quæ scripserunt priores. Non est autem mirum illos Scriptores putasse S. Ignatium aliquas Regulas ab aliis accepisse, quia nullus eorum viderat Archiuum Romanum, nec indagauerat à sociis S. Ignatij, quales libros in suo cubiculo haberit, vt nos cum Orlandino fecimus curiosissimi Indagatores rerum S. Patris. Ideo Ribadeneyra familiaris, & olim etiam Cubicularius S. Patris, nil tale de S. Patre scripsit, sed prorsus contrarium, vt supra demonstrauimus.

CAPVT QVARTVM.

Soluantur Obiectiones.

VT magis confirmetur veritas rerum supra dictarum, hæc venerunt in mentem, quæ vel impugnandi studio, vel rem melius intelligendi, aut obici, aut proponi possunt, & soluenda videntur, à me & ab aliis meo rogatu de industria obiecta.

Obiectis primò, si quædam Deus reuelauit S. Ignatio, cur non omnia, verùm aliqua reliquit eius prudentiæ. Respondeo, hunc esse Dei morem vt Prophetice non reuelet, nisi ea quæ naturali modo hic & nunc, sciri non possunt ab eo, cui aliquid reuelatur. Item non solet reuelare Deus, nisi res maioris momenti, tunc enim tantum media miraculosa & extraordinaria Reuelationum adhibet, quando per ordinaria & naturalia media, hic & nunc res haberi non potest. Non esset enim etiam hominis prudentis, per difficilia & operosa media aliquid querere, quod posset per facilia & perua. Ideo quod naturali prudentia poterat Ignatius assequi, hoc eius naturali prudentiæ statuendum Deus reliquit. Atque hanc gubernandi rationem Deus in Hierarchia Ecclesiastica tenuit primò cum Apostolis, deinde eum Successoribus Apostolorum. Nam certum est, Deum Apostolis reuelasse doctrinam Euangelicam, tum ad dogmata Fidei, tum ad Institutionem morum, tum ad aliquos ritus sacros colendi Deum pertinentem. Hinc Apostolus ait Gal. I. v. 1. *Se factum Apostolum non ab hominibus, neque per homines, sed per Iesum Christum, & v. 12. Neque ab homine accepi illud* (Cili-

(scilicet Euangelium) neque didici, sed per reuelationem Iesu Christi. Vnde I. Cor. II. ait: *Cetera cum venero disponam.* Quod Sanctus Augustinus, & omnes Catholici Doctores & nonnulli ex Doctoribus Hæreticis, vt Antonius Sadeel, & Vitrackerus, & Piscator, intelligunt scriptum ab Apostolo de Ecclesiasticis ritibus in Scriptura non reuelatis. Sic I. Cor. VII. 12. ait: *Ceteris ego dico non Dominus &c.* Vbi statutum suum immediate positum contradistinguit à doctrinâ per reuelationem à Domino traditâ. Simili modo per Romanos Pontifices & per Concilia, Deus omnibus sæculis per humanam illorum prudentiam plurimâ cõstituta esse voluit, doctrinâ à se Prophetis, & Apostolis reuelatâ non contentus.

59. Quid mirum ergo est, quod hanc morem seruauit etiam cum S. Ignatio. Sic etiam, quâuis Christus Dominus S. Brigittæ Regulam, (vt vocant) Saluatoris, ore proprio dicitur (vt patet in I. Reg. S. Brigittæ, post libros 8. immediate, & Sedes Apostolica testatur, imo tota Ecclesia in Breviario Romano Lectione 6. in festo S. Brigittæ à pluribus Pontificibus approbata) tamen ipse Seruator capite 20. Regulam, remittit S. Brigittam, vt aliqua Regula addenda, inquirat à deuotissimis aliquibus Fratribus de Regula Benedicti, vel Bernardi, quæ huic Regula inscribant, quomodo excessus emendandi sunt in Monasterio, & mortui sepeliendi, & quomodo visitabit Episcopus, & pro quibus casibus ingredietur Monasterium, & alia necessaria, quæ in his verbis non narrantur, ad huius Regule roborationem, assumantur de Regulis supra dictis. Hæc Saluator. Eodem modo præter res substantiales S. Ignatio reuelatas, alias minoris momenti eius prudentiæ reliquit.

60. *Obiicies secundò, si S. Ignatius à Deo reuelata accepit circa Societatis Institutum & Regulam, non erat necesse petere Confirmationem Instituti à Vicario Christi. Respondeo, negando Consequentiam.* Nam & Apostolus Paulus, *Non ab hominibus, nec per homines Apostolatum, & doctrinam Euangelij, sed à Deo accepisse se per reuelationem ait, & illam prædicasse, & Christum per se, & in se loqui, ac Deum per se exhortari, & se Spiritum Dei habere scribit, tamen eodem Deo reuelante, iussus est conferre Euangelij doctrinam, quam prædicabat, & quam per reuelationem Iesu Christi didicerat, cum Apostolis, ne forte in vacuum curreret, aut cucurrisset: non quod indigeret confirmatione eorum, doctrina certa & Diuinitus accepta, sed vt alij, quibus tradenda erat, illi crederent, cum viderent approbatam etiam ab Apostolis, vt ait S. Augustinus, & Tertullianus.*

61. *Eandem ob causam etiam S. Franciscus suæ Regulæ confirmationem à Papa petiit & obtinuit, quam certissimum est, ab ipso Christo esse ei immediate traditam. Similiter idem S. Franciscus indulgentiam (vt vocant) Portiunculæ, à Christo immediate concessam, et-*

iam à Papa confirmari petiit. Quin & Christus Dominus ipse, post dictatam S. Brigittæ ore proprio Regulam, iussit illius confirmationem petere à Papa: iussit enim hæc verba ab ea dici suo nomine Urbano Papæ: *Ego obuii tibi Regulam Religionis, nunc autem volo, vt non solum autoritate tua confirmetur, sed etiam benedictione tuâ, qui Vicarius meus es, in terris roboretur.* Ego distulsi eam, & dotavi spirituali dote. Quocirca & S. Ignatius, vt apud alios conciliaret autoritatem suæ Regulæ, eius confirmationem à Sede Apostolica petiit & impetrauit, & multis annis antequam eam fecisset, & postea.

*Obiicies tertio, si Regula S. Ignatio Diuinitus reuelata est, non debuit eam iudicio Patrum subiicere, & potestatem eis facere, à se factas Constitutiones examinandi, vt si quid mutandum, vel addendum, vel inducendum esset, id liberè ac fideliter indicarent, vt scribit Orlandinus. Imo non debuisset dedisse potestatem Hieronymo Natali, post approbatas iam à Patribus antea Anno 1550. Constitutiones eas corrigendi ac immutandi, quam dedit mittens eum Anno 1551. ad eas promulgandas vt scribit Orlandinus. Respondeo, in Constitutionibus sunt quædam, quæ pro varietate locorum & temporum, & Nationum mutari poterant, & quæ S. Ignatius naturali suâ prudentiâ statuit, & talium mutationes iudicij Patrum reliquit, vt expressè scribit Orlandinus. Et talia etiam Natali mutandi potestatem fecit, si opus esset: alia vero essentialia, & quædam non essentialia, suis sociis & Natali mutanda non permisit, quæ ubique gentium seruari possunt & debent. Imò etsi subiecisset iudicio Patrû S. Ignatius ea quæque statuta, quæ eis Diuinitus reuelata fuere, bene tanquam humiliter fecisset & prudens, tunc quia certus erat illa à Patribus non mutanda: tum quia etiam aliquotum mutationem sustulissent, id non vocaret in dubium certitudinem Diuine Reuelationis. Sic enim fecit Moyses, qui quâuis Diuinitus edoceretur de itinere post transitum maris rubri (nam ipse Dominus præcedebat eos ad ostendendam viam, per diem in columna nubis, & per noctem in columna ignis, eratq; eorum Dux: iteris vtroque tempore: vt dicitur Exodi 13. v. 23. vsque ad eod, vt ad imperium Domini proficiscerentur, & ad imperium illius figerent tabernaculum. Num. 9. 17. & quidem ita, vt nunquam deseruit Columna nubis per diem, nec columna ignis per noctem. Et cum ablata fuisset nubes, quæ tabernaculum protegebat, tunc proficiscerentur Filij Israel, & in loco vbi steterat nubes ibi Castra metabantur) tamen sine præiudicio certioris ductus Diuini, quàm soleant esse reuelationes internæ: Moyses recurrit ad Hobad Madianitam Ethniciam, vt sibi & populo suo, via per desertum ductor esset, doceretque quibus in locis castra esse deberent. Quamuis. *Moyse Dominus loqueretur facie ad faciem, sicut homo solet ad amicum suum.* Et,*

Aug. ep.
118. c. 5.

Gal. 1. 1. 12.
Rom. 15.
13.
1. Cor. 6.
20. & c. 13.
3. 9. & 1.
Cor. 7. vlt.

Gal. 2. 2.

A. 1. 1. 8. c. 6.
Faulst.
T. 1. 4. c. 6.
Marci. c. 2.

pus typis vulgaret, volebat autem evitare maleuolentium obsecrationes, quibus illo tempore, quo ista scribebat, valde impetebatur Societas & Romæ, & alibi. Scribebat enim hæc Anno 1595. ut ipse expressè ait Tractatu & libro citato initio libri ante caput 1. Deinde P. Soarius non habuit, nec legit ista scripta, quæ mihi à P. Claudio Aquauina Generali, partim ex ipsius peculiari Archiuo (ex quo Diarium S. Ignatij ab ipsomet P. Claudio mihi accommodatum acceperam) partim ex Communi Societatis, tradita fuerunt, ut ex illis materiam colligerem pro prima parte Historiæ Societatis, quam scribebat tunc P. Nicolaus Orlandinus, & senio & valetudine debilitatus cui pro hac re à P. Claudio datus eram adiutor, & eâ occasione, præter alias, ista quæ dixi, excerpti. Præterea quando illa scribebat P. Soarius, nondum iuramento confirmauerat P. Ribadeneira res à se in vita S. Ignatij scriptas. Nec scriptum illud P. Ludouici Consalui vinente S. Ignatio factum, fuit auctoritate Apostolica authenticatum & relatum in Processum Canonizationis vigore literarum Compulsorialium, ut vocant Romani, concessione & auctoritate Pauli V. expeditarum, ex quo P. Consalui scripto retulimus S. Ignatium P. Consaluo dixisse, etiam res non substantiales Instituti eum didicisse ex Diuina magna illustratione, hoc est Reuelatione: modestissimè enim S. Pater res sibi Diuinitus concessas referebat. Quamquam & hæc ipsa, quæ P. Soarez loco citato scribit (si modestiæ specimen separares) hoc ipsum in re, etsi non ita aperte ait, quod nos clarè diximus. Ait enim: *Credendum esse, B. Ignatium, non solum habuisse quomodocunque Spiritus S. excitationem & inspirationem, sed etiam specialissimam directionem, ut ab eo, quod Ecclesia opportunum erat non aberaret imò etiam, ut tam prudens opus & immensum posset concipere & architectare.* Ibidem Soarius agnoscit, per specialem instinctum Spiritus S. Beatum Ignatium, Institutum Societatis fundasse. Et addit: *verùm censo in his, quæ pertinent ad substantiam Instituti (sub quibus ea omnia comprehendendo, quæ à Sede Apostolica expressè in specie recognita & approbata sunt) ita fuisse Ignatium motum & erectum à Spiritu S. ut neque erraret, neque ab eo, quod Ecclesia vile & opportunum futurum esset, deuiaret, non quod putemus singula verba eius à Spiritu S. fuisse dictata sicut in Tomo de fide diximus de Scriptore Canonico, sed quod res ipsa, in quibus substantia Instituti consistit, fuerint prædicto modo suggesta ex speciali prouidentia Spiritus Sancti.* Quod postea bene probat variis modis, qui apud eum videri possunt. Quia tamen Instinctus Propheticus, est quid infimum in genere Prophetiæ, ut docet S. Thomas, & ex dictis supra didicimus, altiore gradu Prophetico, imò supremo, qui in hac vita à Deo conceditur Sanctis, Sanctum Ignatium res Instituti Societatis cognouisse: ideo ad immediatam, & perfectam Dei reuelationem res

nostri Instituti referendæ sunt, quæ adhuc magis declarabo infra capite 5. in repositione ad quæsitum tertium.

*Obiicit sextò, si Maressæ reuelauit Deus S. Ignatio Societatis Institutum, & Quadrato prædixit, antequam Romam venisset eî fore Collegij Societatis Iesu Fundatorem (ut supra dictum est) cur congregatis postea Parisiis Sociis Hierosolymam ire voluit, & ad id se voto peculiari adstrinxit, habens animum, si liceret, etiam ibi remanendi: ut scribit Ribadeneira & Orlandinus. Respondeo primò, votum de professione Hierosolymitana, non infirmare, quod dictum est, sed penitus confirmare. Votum enim erat de Essencia Instituti Societatis, scilicet de procuranda salute Proximorum, siue Hierosolymis (si id liceret) siue alibi pro arbitrio Romani Pontificis: secundâ parte voti vouerat eû Socii suam operam se oblaturum in salutem Proximorum. Cum igitur ob impedimenta, quæ scribit Ribadeneira, non potuerit Hierosolymam pergere, Romam perrexit, & votum exoluens Pontificem adiit, Romæque Societatem fundauit. Respondeo secundò, quomòdo Obiectio nullius sit momenti, ut responsum est, si tamen vim aliquam haberet, ad tumtum id probaret, Sancto Ignatio, dum Parisiis voto illo se obligarat, nondum Diuinitus reuelatum fuisse, quo tempore & loco fundaturus esset Societatem, an Hierosol. an Romæ. Hoc tamen (etsi verum non est) nihil derogat nostræ assertioni duas ob causas. Prima, quia neque Moysi, neque Prophetis, neque Apostolis ipsis, simul omnia reuelauit Deus, & quidem magis necessaria ad salutem, quam sit Institutum Societatis, ut patet ex libris Prophetarum & Moysis, & quoad Apostolos ex dicto Christi: *Adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modò, cum autem uenerit ille Spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem.* Secunda causa est, quia ut obseruauit S. Ambrosius & S. Augustinus. In ipsa substantia rerum & veritatum à Deo reuelatarum Prophetis, nõ omnia reuelabat Deus, spectantia ad illa intelligenda, quæ ipsis tunc & immediatè reuelabat. Sic Daniel c. 7. vidit visionem quatuor bestiarum, quam quia non intelligebat quid significaret, petiit & obtinuit eius declarationem. Sic idem c. 8. non intellexit Arietis & Hirci visionem, id eo ipsius explanationem quaesiuit, eamque à Gabriele accepit. Sic idem c. 10. ieiunans & orans, visionis intelligentiam didicit ab Angelo. Idem scribit: *Ego audiui, & non intellexi, & dixi Domine mi quid erit post hæc? & ait: vade Daniel quia clausi sunt signati que sermones, usque ad presertim tempus.* Similiter Zacharias c. 4. vidit Candelabrum cum septem lucernis, & duas oliuas, nec tamen intellexit, sed postea petiit explicationem ab Angelo, & obtinuit. Simili ergo modo potuit Deus reuelasse S. Ignatio Societatis Institutum ante Parisiensem commemorationem, & postea*

stea reuelasse locum & tempus, quo Societatem fundaturus erat. Mea tamen opinio est, & locū & tempus multò antea fuisse reuelata S. Ignatio, illum tamen vti prudentem & humilem, noluisse hæc & similia ante fundatam Societatem, propter causam paulò post dicendam, manifestare.

77. *Obiicit septimò, si S. Ignatio Deus reuelauit Institutum Societatis, & alia quædam, non erat necesse de eo deliberare cum sociis Romæ, vti deliberavit per tres menses, de statuendis rebus ad Societatis Institutum spectantibus teste Ribadeneira, & Orlandino.*

Respondeo, eandem ob causam S. Ignatium adhibuisse deliberationem de rebus Instituti cum sociis ob quam & Paulus Apostolus, & alij Apostoli deliberarunt de obseruatione caeremoniarum quarundam veteris legis, quamuis scirent optimè ex Diuina reuelatione ipsis factâ, quid factò opus esset, tamen non obrudendo suas reuelationes, sed per præmissam deliberationem & consultationem, statuerunt ea, quæ à Fidelibus obseruanda iis videbantur. Quocirca cum Antiochiæ quidam Iudæi, conuersi ad fidem Christi, dicerent nõ posse Christianos saluari, nisi circumciderentur, factâ seditione non minimâ Paulo & Barnabæ aduersus illos, statuerunt, vt ascenderent Paulus & Barnabæ, & quidam alij ex illis, ad apostolos & Presbyteros in Hierusalem super hac questione, de qua procul dubio antea habuerunt reuelationem. Sic cum deinde etiam Hierosolymis surrexissent quidam Pharisei conuersi, dicentes quia oportet circumcidi eos, præcipere quoque seruare legem Moysi; Apostoli non auctoritate reuelationis sibi factæ, quam habebant, sed communi consilio, & deliberatione præmissâ rem deciderunt. Vt enim ibidem scribitur: Conuenerunt Apostoli & Seniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus dixit &c. Et hac ratione in Concilio illo Hierosolymitano, non facta vllâ mentione Reuelationis occultæ, statuerunt Apostoli, quæ statuenda erant, & quidem prudenter. Sciebant enim incredulos esse homines, & aliorum reuelationes aut irridere, aut non admittere. Malebant ergo illam deliberationis rationem inire, quam multò facilius proteruorum admittit credulitas; & quidem hunc procedendi modum à Christo Magistro suo didicerunt. Quamuis enim ille sciret omnia, a. & quamuis in eo essent omnes sapientia thesauri, & scientia absconditi, b. tamen agendo cum hominibus, etiam cum Apostolis, qui maiorem de Christo, quàm socij de S. Ignatio, habebant opinionem, humano modo cum iis procedebat, & exquirebat cõsilia. Hinc saturare volens quinque millia hominum, petiit consilium à Philippo dicens: vnde eremus panes, vt manducet hic esis sciret quid esset facturus, & nõ nisi audito responso Andræ, indicantis esse ibi panes, & duos pisces, iussit turbam discumbere,

re, & saturauit eam. Postea iterum satiaturus plura, quàm quatuor millia hominum, quamuis sciret quid faciendum esset, tamen deliberare de hoc cum Discipulis voluit, ideoque conuocatis Discipulis dixit: Misereor turbæ, quia triduo iam perseverant mecum, & non habent quod manducent; & dimittere eos ieiunos nolo, ne deficiant in via. Et, (vt sit in deliberationibus, in quibus proponuntur in contrarium difficultates ab alijs) dicunt ei Discipuli: vnde ergo nobis in Deserto panes tantos, vt saturemus turbam tantam? & ait illis Iesus: quot habetis panes? & illi dixerunt, 7. & paucos pisciculos, & tunc primùm auditis sententijs Discipulorum, Christus resoluit se ad faciendam, quod fecit, etiam sciret certius quàm scirent Prophetæ sibi Diuinitus reuelata, quid posset facere & velle ex affectu commiserationis. Et ita accipiens 7. panes & pisces, & gratias agens fregit, & dedit Discipulis suis, & Discipuli dederunt populo & comederunt omnes, & saturati sunt. Sic & Apostolus Paulus, in re minoris momenti quàmuis sciret quid posset disponere de Onesimo, seruo Philemonis, tamen scribens ad eum ait: Sine consilio tuo nihil potui facere; & causam sub Philemonis, necit, quæ magis in deliberatione S. Ignatij cū socijs locum habet, vti ne velut ex necessitate bonum tuum esset, sed voluntarium. Sic Deus ipse scies omnia quaesuit, Adam vbi es? &, vbi est Abel frater tuus? Sic Angeli benè scientes talia interrogant Loth, an haberet quempiam suorum? Generum aut Filios? aut Filias? sic Christus Dominus, vti ponderat S. Chrylостomus, ob similem obiectionem factam ab Hæreticis contra Diuinitatem Christi Domini, dicebat Martha & Maria, vbi posuisti eum? Sic Deus dixit Abraham: clamor Sodomorum & Gomorrhæ venit ad me: descendens igitur videbo, si secundùm clamorem eorum qui venit ad me, consummatur: sin autem non, vt sciam. Qui nouit omnia antequam fiant, qui corda & renes scrutatur Deus. Et quamuis Deus sciret, quomodo decipiendus erat Achab, tamen ait, Quis decipiet Achab Regem Israel? & dixit vnus (S. Angelus ex multis ei assistentibus) verba huiusmodi, & alius aliter. Egressus est autem Spiritus (id est Dæmon) & stetit coram Domino, & ait, Ego decipiam illum. Cui locutus est Dominus, in quo? & ille ait: Egreddiar & ero Spiritus mendax &c. Et dixit Dominus, Egreddere & fac ita. Quæ omnia cum scierit Deus, antea tamen voluit consultare more humano cum alijs. Simili modo quamuis iam antea elegerat sibi in Prophetam Isaiam, eique multa reuelarat exequenda, vt patet ex primis eius Prophetiæ capitibus, postea tamen alia ei reuelaturus, & per eum executurus instar deliberantis, & consilium quaerentis dixit: Quem mittam, & quis ibit nobis? Et cum Isaias ad hoc se obtulisset, dixit: vade & dic Populo huic. Quem locum Isaiæ, & alterum Pauli ex epistola ad Philemonem ponderans S. Ambrosius, plurimùm, inquit, refert, vtrum ex voluntate quid facias, an ex necessitate, quod placet

Marth. 14. 32.

Philem. 14.

Gen. 3. 9.

Gen. 4. 9.

Gen. 19. 12. s. 11. in qua trid. Laz.

Gen. 18. 26.

1. Reg. 1. 21.

Isai. 6. 8.

78. in Psal. 118. octom. 14.

1. Cor. 9. h. 22. in 1. Corinth.

placet Deo, voluntarius minister habet premium, coactus dispensat obsequium, sicut Apostolo dicente, cognovimus si volens hoc ego, mercedem habeo, si autem inuitus, dispensatio mihi credita est. Hoc est, ut explicat S. Chrysostomus. Quae sunt supra mandatum a meo libero arbitrio, ex ipso habent multam mercedem, quae autem sunt ex mandato, non tantam, sed talem, qualem est executus (scilicet rem suae dispositioni conceditam) quod iustum est, sed non qualem is, qui a suo liberaliter est elargitus, & preceptum superavit; hoc est, plus fecit quam fuerit a praecipiente imperatum. Hoc ergo modo etiam S. Ignatius stauiter & efficaciter volens omnia in Societate institui, nec sua, nec Diuinae reuelationis auctoritate adducere voluit socios, ad prebendum assensum iis, quae ipse statuit, sed praemissis cum iis multis deliberationibus, in quibus sciebat Dei consilia sibi reuelata, ab iis non mutatum iri. Nam & illos etsi imperfectiore modo, dirigebat Deus in consiliis, ne a recto & aequo discederent.

79. Orl. l. 1. nu. 66. Ex. odi 4. in Exod. Abul. q. 6. in c. 4. Ex. Alij in Comment.

Rib. l. 3. c. 1. Orl. l. 3. n. 8.

Obicit ostendit, cum S. Ignatius teste Orlandino sciverit Diuinitus se Fundatorem fore Societatis, non debuit bis detrectare Generalatum Societatis, praemissa maturâ deliberatione, sibi a sociis impositum: tum quia procul dubio, simul etiam Diuinitus cognouit se eligendum in Generalem, tum quia resistendo in hoc Diuinae voluntati sibi a Deo indicatae peccasset, quem admodum peccauit Moyses non acceptando legationem sibi a Deo immediate impositam, ut sentit Augustinus, Abulensis, Lyrannus, Caietanus, Dionysius, Cornelius, Salsianus. Cum ergo nefas sit dicere S. Ignatium legitimam electioni a se antea Diuinitus praecognita resistendo peccasse (vix resistisse scribitur a P. Ribadeneyra & Orlandino) videtur non habuisse de his rebus reuelationem. Respondeo, me nescire, an Deus S. Ignatio reuelauerit, eum in Generalem eligendum (quia nullus id scribit) sicut certum est, reuelatum ei fuisse, eum fore Fundatorem Societatis. Nam Generalatus, non est necessarius coniunctus cum titulo Fundatoris. S. Francisus enim erat sui Ordinis Fundator, tamen erat subiectus Fratri Elię Generali, & alijs Guardianis, vti & S. Romualdus, vti scribitur in eorum vita. Poterat ergo S. Ignatius Diuinitus sciuisse, se Fundatorem futurum, non sciuisse autem hac via, se debere esse Generalem. Quamquam etiam si Deus illi reuelasset eum eligendum in Generalem, imo quod magis est, etiam si sciuisset a Deo, Deum velle ut acceptaret Generalatum, potuit tamen, sine villo peccato, tempore electionis binæ, sui in Generalem a sociis factæ, ad dandum sociis modestiæ & humilitatis exemplum, aliquantisper illis refragari, & ut iteratâ a sociis electione, tantò magis stabiliretur eius regimen, quò sapius & importunius ei esset a sociis impositum. Et quidem Ribadeneyra & Orlandinus scribunt, hoc illum detrectasse

80.

humilitatis studio, sed & aliam ob causam iam commemoratam, potuit hoc ipsum reculare. Hanc enim ob causam, Deus ad stabilendum magis regimen populi, bis per Moysen voluit promulgari Iosue, eius successorem in Politicis populi Ducem. Sic & Saulem, tunc valde bonum & Deo gratum; bis, diuersis in locis ac diebus publice coram alijs per Samuelem proclamari curauit, a se immediate electum antea. Similiter & S. Hieremias Propheta ex amore humilitatis, & diffidentia sui, sine culpa se excusauit Deo, cum ab eo immediate ad populum mitteretur.

Porro quod ad Moysen, eertum est, initium semel ac iterum recusaret legationem ad Pharaonem, a Deo immediate sibi impositam, eum non peccasse, nec Deum offendisse, tum quia id asserunt grauiores Authores, S. Gregorius, S. Basilii, & S. Hieronymus citati a Pererio & Bonfrerio, tum quia ex ipso sacro contextu, id aperte colligitur, in quo post quintam resistentiam Moysis (vixi obseruauit Caietanus & Exo. 4. Cornelius, & ex ipso textu apparet) primum ei Deum iratum esse scribitur, non scribitur autem prioribus tergiversationibus Moysen ad iram prouocasse Deum. Initium enim detrectata legationis, vti S. Gregorius ait, fuit laudabile, quia gloria regiminis fugit. Quia tamen excessus etiam in materia virtutum, vitio non caret, ideo diutius, quam par erat resistendo Deo, eum offendit. Sic ieiunium & oratio bonæ res sunt, & Deo gratæ, si tamen plus æquo protrahantur, culpa non vacant, & Deum offendunt. Cum ergo S. Ignatius semel atque iterum tantum, modestiæ & humilitatis causa, idque noti proteruè recusat Generalatum, non peccasset illum recusando, etiam si antea ab ipso Deo didicisset, hanc esse Dei voluntatem, quia pertinax & excessiuis in recusando Generalatu non fuit.

Quod etiam S. Ignatius via ordinaria per legitimam electionem factus sit a sociis Praepositus Generalis, id non obstat, quo minus fuerit ad hoc munus a Deo immediate destinatus, & se Diuinitus destinatum sciverit. Nam & Paulus Apostolus, a Deo non ab hominibus, neque per homines, ait se factum Apostolum, tamen Canonice per impositionem manuum fuit in Apostolum electus ad praedicandum vbiq; Gentibus Euangelium. Sic Iosue a Deo fuit immediate electus, ut post Moysis mortem regeret & populum, a nihilominus non immediate electus populo praefectus, sed per Moysen praesente populo & audiente, &

GAP.